

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— K
Fél évre 5.— K
Negyed évre 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Felolvas szerkesztő és lapfajdos: **Mesko Zoltán.**

A telefon

ugyebár feleim, az emberek-kényelmére találtattot fel és azoknak, akik éjt nappallá téve, minden tudásukat, energiájukat, agyuk munkáját felhasználva kötelestestítették az ujkor technikájának ezt a csodáját, az lebegett a szemünk előtt, hogy olyan tökélyre vigyék a távbeszélőt, hogy az az emberiség üdvére legyen, hogy a kereskedelmi életet hihetetlenül nagyarányu fejlődésében segítse, hogy a hírlapirodalomban a hírek szárnyat adva, a hírszolgálatot gyorsítsa és a történő eseményeket minél gyorsabban, minél bőségesebben és a leghamarabb juttassa mindenhova, a világ minden részére, a legelőrejtettebb zugába.

És ime, ezt a tökéletes valamit a legtöbb ember szidja és az emberiség gyötrőjeként átkozza.

Hogyan van az? Hogy értem meg azt, hogy a telefont, amely igazán az emberiség kényelmét van hivatva szolgálni, ugyszólván gyűlölik mindenfelé?

Ugy van a találmányával a feltaláló és a tökéletesítő, mint egy jól megírt és a rendező által jól beállított, de a rossz színészek által megbuktatott szindarabban az író meg a rendező.

Hiába monol! A telefontal is így vagyunk. A feltaláló zsenialitásának, a tökéletesítő találakonyosságának a legmelegebb elismeréssel, igaz hálával hódol-

unk, de már a gyakorlati életben nem tudjuk a találmányukat igazán élvezni. A jó darabot élvezhetetlenné teszik a rossz színészek.

Attól a perctől fogva, amikor az ember elhatározza, hogy bevezeteti lakásába, üzletébe, vagy irodájába a telefont, már is ezer bosszúsága van. Bejelentjük a postahivatalnál, hogy előfizetünk a telefontal és kérjük, hogy kapcsoljanak be a hálózatba. Előjegyeznek. Aztán várunk. Várunk egy hétig, két hétig, egy hónapig. Most már kezdünk türelmetlenkedni és sürgetjük a készülék felszerelését. A szerelő ur küld a rendezőhöz, a rendező ur küld a főnök urhoz, a főnök ur küld az építő urhoz, az építő küld a mérnök urhoz, a mérnök küld a fenébe haza, hogy ne látatlankodjam és várjam meg ott-hon, amíg boldoggá tesz és becsatol a hálózatba.

Ritűg! Alig mult el két-három hónap, megkapom a telefont. Igaz, hogy én asztali készüléket kértem és egy rossz fali telefont kaptam, de a fő, hogy megvan. Boldogan sietek a telefontalhoz, a saját telefontalhoz, a saját telefontalhoz és kérem a 17-es számot, kapom a 12-est, szólok, hogy téves a kapcsolás, kérem hogy csengessen le. Ői s lecsenget, én is lecsengetek. Ez így megy 5—8 percig. Most már végre szétkapcsoltak a té-

ves számmal. De öt perc mulva engem kapcsolnak össze valakivel tévesen. Summa-summárum, az első napon annyi volt a tévedés, hogy nem használhatom a telefontalomat. Másnap pont háromkor kell valakivel beszél-nem Budapesten. Felhívom a fővárosi számot már két óraker, Hosszas ide-oda csöngetés és könyörgés után megérkezik háromnegyed negykor a budapesti szám. A fél azonban elment már, nem várt be, csak a szolgálja mondotta, hogy „senki sincs itt.”

Én dühömben úgy lecsapom azt a gyáglót, hogy eltörik, a vezetékszínór elszakad és miután csak tíz nap mulva igazítják meg, én hiába fizettem a telefontalját.

Igy panaszkodik minden telefontal előfizető. Hát kérem alá-san: az ilyen kellemetlenségek arra jók, hogy megutáltassák, megátkoztassák az emberiséggel a tökéletesített, a pompástelefont.

Rákóciért.

A magyar történelem nem szegény nagy emberekben, fényes jellemekben. A nagyoknak legnagyobb, legszebb jelzőjét még is talán a „fejedelem,” Rákóczi Ferenc érdemli. Élete, harcai, bujdosása s mindezeknek remekbe illő manifesztációja, Rákóczi Ferenc önvallomása (confessiója)

Szőlősgazdák,

kik gyümölcsfaikat még idejekorán meg akarják menteni a vér- és paizstetvek, a fa- és kéregszú, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztító-soktól, permetezzenek még

lehetőleg hajtás előtt **DENDRIN**

gyümölcsfa-karbolineummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legtökéletesebb védelmet nyújtja.

Egyedárusító:

Drescher Gyula Baja.

adta elő Rákóczi történetét. Önek így? ... A hűledező deák nem válaszol, de megcsendült az asztal végén a történelmi tanár érces hangja. A dallás jezsuita páter röviden így felelt: Kérem, főigazgató ur, növendékem feleletéről, feleletének irányáért tessék engem felelőségre vonni. Ő csak azt feleli, amit én tradáltam. Ha főigazgató urnak a feleletben valami nem tetszik, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy nekem a növendék felelete mindenben konvenial. Rákóczi Ferenc szép, főnséges történetét én adtam elő így, de főigazgató ur nem hibáztat hat ezért, mert ezt évekkkel előbb én is így tanultam, ti. akkor, mikor még főigazgató urnak növendéke voltam. . . . Nagyon természetes, hogy a főigazgató erre a ríposztra úgy elhallgatott, mint a csuka; a jelenlegi albiró pedig egyest kapott történelemből.

Azt akartam evvel mondani, hogy változhatnak az idők, változhatnak az emberek, de Rákóczi Ferenc eszményi személyét a változó időknek hullámverése, az embereknek sokszor tapasztalható hálátlansága soha meg nem foszthatja a nemzeti kegyelet gloriójától.

Reméljük, hogy Baja város közönsége is megteszi a meghurcolt fejedelem emlékének megvédésére azt, ami — menten minden politikai vonatkozásról — kötelessége is mindnyájunknak.

A hétfői közgyűlésre ezirányban lapunk félé. szerkesztője indítványt is adott be.

Aki hazájáért, hazája szent ügyéért vért, vagyont, életet tudott föláldozni, az annyit legalább is megérdemel, hogy korcs utódok emlékéhez piszkos kézzel ne nyuljanak.

Vigécek a bíróságon.

Ha az embernek az a pechje, hogy többször dolga akad a bajai járás-bíróságon, akkor az a szerencse is éri, hogy a bíróság előtt, a bírósági folyosón olyan egyéneket is megismerhet, akikkel amugy nem tűne le szívesen egy kis barátságos szóra-közásra. Ezek a pasasok az u. n. fölhajtók. Nap-nap után ott ólálkodnak a bíróság körül és ha valamilyen bizonylatlan járásu idegent látnak a vonat felől, teremtucese úgy belecsimpaszkodnak a nyakába, akár a póca.

Ha az áldozatot kellőképen meggyúrták, akkor viszik a megfelelő, adakozó ügyvédhez, ahol a kiszabott pénzmag, szivarvég és sígövcica kidukál.

Sok bírósági hiéna van, aki erre az üzérkedésre bazírozza egész egzisztenciáját. Nevekkel is szolgálhatnak, de hát nomina sunt odiosa.

A mi álláspontunk már most az, hogy a bíróság épületében, a bíróság körül az ilyen üzéri kereskedéseknek nincs helye. Mi azt a bíróságot olyan szentélynek tartjuk, ahová a pénz-ehes kalmárokat nem szabadna beengedni.

A régi jeruzsálemi szentélyből is azokat verték ki, akik adtak-vettek, kufárkodtak.

Nagyon valószínűnek tartjuk egyébként, hogy a vezető-járásbírónak ezekről a felhajtókról és toladókról, sokszor szemtelen viselkedésükről nincs tudomása, mert különben rögen elítségultak volna a járásbírósg környékéről.

Kérjük azonban a derék vezető-bíró, ha ezután esetleg ő is észre-venné a bírósági folyosón ezeket a policeiwdrig alakokat: teremte őket a lőtávolon kívül. Az illető éhes ügyvédeknek pedig kliensfogdosásra ajánlja ezt a módszert: ne trászál-tassák hiénáikat a bíróság és a vonat körül, hanem akasszanak nekik hirdetőtáblát a nyakukba evvel a fölírással:

Dr. X. remek patent,
Kolosszális, nagy talent.
Minden ügyet megvéd ő;
Ha veszt is, ő nyerő.

Védett X. már erkölcsösít,
Krimináls csirkepört . . .
Ha kell, véd ő panamát
S gyomron rug szent honyházat.

Ember, állat jöjj velem!
Dr. X. egy báj-elem.
Ha nyertünk, úgy felezzük,
Így szól a díjlelvélünk.

Ha veszítesz, sült paraszt,
Hagyd abba a sok panaszt.
Dr. X-nek cnyyi jár . . .
S lassan majd a félhatár.

Ebben a kissé nagyon is rossz versezeten lesz legalább egy kis igazság is. És hátha a népek az igazság sugara kinyílja valamennyire a szemét is? Mert csak ez kellene, akkor a bajai bírósági hiénáknak és bőkezű mecénásainknak is fölkopnék az álluk.

Baja tiltakozása.

Meskó Zoltán törvényhatósági biztag indítványt adott be a közgyűléshez, mely szerint a város törvényhatósági bizottsága tiltakozását fejezze ki a Rákóczi emléket gyalázó Szekfü-féle pamflet ellen.

Dr. Nemes József és a sajtószabadság.

Dr. Nemes Józseffel, mint politkussal nem igen éltünk egy kenyéren. Ő a bajai munkapártnak exponált embere, a bajai munkapárti lap liberális szerkesztője. Minket tehát, akik függetlenségünket minden irányban föntartottuk eddig is, nagy úr választ el a „Bajai Hírlap” irányától. Hogy most mégis felszólalunk dr.

Nemes érdekében, arra az a különös tény kényszerít, amelyről ma szél-tében beszéltek a városban.

Az úgynek ez a genezise. Dr. Nemes lapjában a helybeli izr. hitközségről írt pár cikket, amely cikkek több helyen nemetszéssel találkoztak. S mivelhogy dr. Nemes József igazságának tudatában tovább is cikkezett, fura lépésre ragadtatta magát egy pár munkapárti ember. A munkapártiak körében ki akarják erőszakolni, hogy dr. Nemesnek a lap éteről vissza kelljen vonulnia. Tehát ez az az u. n. sajtószabadság, a véleménynyilvánítás szabadsága? ! Ha nem csal az emlékeztetünk, akkor talán épen azon oldalon láttuk a leghangosabb lovagokat, akik uton-utófélen a sajtószabadságot kürtölték teli szíjjal.

Azok a hangos urak, ugylátszik, csak addig tetszelegnek maguknak a sajtószabadság hősi pozitúrájában, amíg a sajtószabadság áldásait ők fölözhetik le; de ha a sajtó szabad pallósa az ő elevenükbe vád, akkor semmiféle eszköztől nem riadnak vissza, csakhogy a nekik kellemetlen hangot beleszorítsák az emberebbe.

Mi igenis tiltakozunk, épen a sajtószabadság nevében tiltakozunk az olyan hajsza ellen, amely a véleménynyilvánítási jogot guzsba akarja kötni. Ha Nemesnek nincsen igaza, a följárjak le, vagy állítsák illetékes bírái elé, de olyan módon törni valakire, ahogy ebben az esetben kontemplálva van: ez egyszerűen nevetéses.

Nagyon valószínű, hogy itt nemcsak egy pár beképzelt hatóságpartí ember manőverezéséről van szó, itt, ha a jelek nem csalnak, egy bizonyos klikknek a keze is dolgozik. Erre a kézre pedig már egyszer alaposan rá kellene ütni. Mert mégis csak bosszantó, hogy ez az érdek-szövetkezet mindent ki akar már itt Baján sajátítani.

Ezt tűrni nem szabad, ezért emel-tünk szót a megtámadott szerkesztő mellett.

H i r e k.

Dr. Purgly Sándor főispán ma este a félhét órás vonattal Bajára érkezik.

Szerkesztőségünkből. Felelős szerkesztőnk több napi távollét után ma hazaérkezett és átvette a lap irányítását.

Halálözás. Michler Sebestyén csávojlói volt kath. kántortanító élete 74. évében meghalt.

A közigazgatási bizottság 8-án délelőtt 10 órakor tartja április havi rendes ülését.

Roithschild Zsigmondné által fen-tartott női keresk. tanfolyam meg-nyelzésére a törvényhatóság 1914. tanévre 300 K segélyt szavazott meg. A belügyminiszter ezen határozatot most jóváhagyta.

Díjnok kinevezése. Sztankó Lajos joghallgató, városi díjnok ezen állás-ról lemondván, a polgármester helyére Versényi Jenő joghallgatót nevezte ki.

Uj plébános. Szabadkán kedden volt a városi közgyűlés, amelyen az újonnan rendszeresített tompai plébániára Mészáros Béla szabadkai káplánt választották meg plébánosnak.

Meghívó. A Miasszonyunkról nevezett iskolának intézete 1914. évi ápr. hó 13., 14. és 15-én jótékony célra színelőadást rendez. Kezdeté d. u. 5 órakor. Helyárak: I. hely 2 kor., II. hely 1 kor. 80 fillér, III. hely 1 korona. Szíves felülfizetéseket — a jótékony célra való tekintetből — közönnel fogadunk és hírlapilag nyújtunk. Műsor: 1. Nyitány. Beethoven: Album Eliznek. 2. Az imádság ereje és a női hűség diadaia. Három felv. drámai játék Berge Felicitás után. 3. A dráma után dr. Vörös Nándor zongoraművész zene-számai következnek. 4. Piroska modern leány lesz. Egy felv. vígjáték. Irta: Sas Ede. 5. Betétszámok a feivonások között: 1. W. A. Mozart: Fantasia. 2. J. Ascher: Fanfare Militaire.

Szimfonikus est. A szimfonikus zenekar estélye pompásan sikerült. Ritkán láttunk az Ipartestületben olyan nagyszámu, előkelő közönséget, mint csütörtökön este. A szimfonikusok számai egytől-egyik művészi magaslaton állottak. Az erkölcsi sikeren kívül megvolt az agyagi siker is. Igazán hálások lehetünk a képezdei tanárok iránt, hogy ezt az estét agilitásukkal, szervezkedésükkel biztosították Baja város közönsége részére.

A gázorák megbízhatóságáról több panasz érkezett a mérnöki hivatalhoz, mely hivatal a panaszokról jelentést tett a tanácsnak azzal a javaslattal, hogy a nem hitelesített légszszmérő órák kellő hitelesítése iránt az állami mértékhatóság hivatalnál lépések volnának teendők. A városi tanács a légszszmérővizsgálatát sürgős nyilatkozattételre hívta fel.

Utevelek. A bajai illetékes hatóságnál az elmúlt hónapban 10 utlevelet kértek, hat kiadottat. Az utevelek közül 3 Németországba, 2 Amerikába, egy meg Romániába szolt.

Duhajkodók. Vidákovics Márton 27 éves molnárség és Lieber József 25 éves közművessegéd március 30-án a késő esti órákban ittas állapotban a Szt. György utcában nagy ramazurit csináltak. Duhajkodva dtlölöngtek az utcában és mikor Markó László házához értek, annak összes ablakait beverték. A hősök ellen a feljelentést már megtették az illetékesek.

Egy kis fu szerencsétlensége. Garajzky Pál 13 éves fu — állítólag — véletlenségből marólugot ivott. Súlyos sértülésével a kórházba került a kis fu.

A skutari kárvalott. Schwach Adolfot, aki morvaországi illetőségű szék- és kosárfonómester, itt Baján tiltott koldulásán csípték és 4 nap elzárásra ítélték. Ha büntetését leülte, Grundauba küldik. A szegény ember a háborus időkben épen Skutariiban tartózkodott s ott egész vagyonát elvesztette. Erről bizonyítványt is adott neki a skutari-i hatóság.

Közbiztonsági állapotok. Az elmúlt hónap közbiztonsági statisztikáját így állította össze rendőrségünk. Helyben volt 11 lopás, 13 testi sértés, egy védjegybitorlás, 2 sikkasztás, 3 vagyonrongálás, 1 közcsend elleni kihágás, 1 zsarolás, 2 erőszakos nemi közöztülés, 4 csalás, egy magánlakásértés, 1 okirat hamisítás, 1 párbaj, 1 öngyilkosság, 3 öngyilkossági kísérlet. Vidéki esetek, amelyekben rendőrségünk nyomonzott: 1 gyilkosság, 6 testi sértés, 8 lopás, 1 erőszakos nemi közöztülés, 4 csalás, 1 kivándorlásra csábítás, egy családi állás elleni vétség, 2 képményítés. A tüzoltóság 4 esetben vonult ki.

SPORT.

A Sportegylet ma, április 5-én délután 10 órakor a városbáza 3. számú termében tartja évi rendes közgyűlést.

FUTBALLMECCS.

A B. S. E. ma látja viszont a Mayer Oszkárral történt baleset óta először a Szabadkai Sport Egyletnek erőszakos játékmódoráról közismert futball-csapatát bajnoki mérkőzésre.

Notabilitások és vidéki vendégek a sporttelepen a kereskedő ifjak mulatsága alkalmából Baján időző nm. br. Vojnits István, Purgly Sándor főispán és családja, valamint a nagyszámú egyetemi ifjuság a sporttelepet a mai futballmeccs alkalmából meglátogatják.

Ház és föld eladás.

A Szent László-utca 18. sz. alatti ház, ke-ttel, a felső járásban a zsidó-temető közelében Dömötör Mihály földje mellett 6 hold és 2407 □ öl. a járáson túl a Szalai-féle föld mellett 3 hold és 849 □-öl szántóföld szabad kézből eladó.
Bővebbet: Haynald-utca 14. szám alatt.

-APOLLÓ- mozgó színház

Baján, a kisvásártéren.

Szombaton, április hó 4-én este 8 órakor és vasárnap, 5-én d. u. 3, 5 és este fél 9 órakor.

Nagy ujdonság! Szenzáció!

A nyitott ajtó.

Szenzációs társadalmi dráma 3 felvonásban.

Ujdonság! Szenzáció!

A milliomos suszter.

Kacagató bohózat 2 felvonásban.

M ű s o r:

1. Hollandi leány (bohózat)
2. Görög típusok (term. felv.)
3. A nyitott ajtó (dráma I. felv.)
4. A nyitott ajtó (II. felv.)
5. A nyitott ajtó (III. felv.)
6. A milliomos suszter (boh. I. felv.)
7. A milliomos suszter (II. felv.)

HELYÁRAK: Páholy 5 személyre 5 K, számozott zártszék 1 korona, I. hely 70 f, II. hely 50 f, III. hely 30 f. Jegyek előjegyezhetők a nagytözsében. Telefon szám 178.

Jön! Jön! Jön!
Göre Gábor, Durbints sógor és Kátsa cigány kalandozásai Budapesten.

B. pártfogást kér tisztelettel
az „Apolló” mozgó.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Független Ujság”, a „Bajai Hírlap” és a „Baja” kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és felülfizetések hirdetési áráira nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . . 8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . . 15 K
Csődhirdetmény 20 K
Eljegyzési hír 3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett” 5 K
Házassági hír 3 K
Gyászjelentés a szövegben . . . 5 K
a hirdetések közt 3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . 3 K
Felülfizetések közlése soronként 20 fillér.
Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt gramofonlemezeket ujakra WAGNER „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

úriszabó üzletemet Mátvás király-tér 10-ik szám alá, (járásbírótság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat. Javitást és vasalást elfogadok jutányos árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

Tengeri moslák feladás!

Szarvasmarhának, lónak, sertésnek kitűnő takarmány. Hektója 80 fill. Kapható Spitzer Károly és Fiai szeszgyárában Baján. Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.
Három füveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4³/₄ kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Elvállal mindennemű

diszes vasrácskapuk, üzleti vasredőnyök, sárrácsok, ujonnan szabadalmazott

fürdőszobák készítését

Költésdvetéseket és rajzokat díjtalanul készít-

Glasz Lipót

épület-, műlakatos és vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca 16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javitásokat azonnal és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak jókarban tartását évi kezelésre elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS **DIVATOS**
fényképeket
 ugyszintén
fényképnagyításokat
 KÉSZIT
Nesselroth Bernát fényképész
 Baja, Szent István-tér II-ik szám.
 (Fischer-ház.)

Kiadó egy bolthelyiség
 az Arany János-utca és Rövid-utca
 sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett,
 valamint
egy 3 szobás utcai lakás
 Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt.
 Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ **KÖNYVNYOMDA** ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb
 kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztositásokat
 tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is
 megtéríti). A biztositás egyéb ágazataiban is a közönség rendelke-
 zésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltá-
 nyosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Könyvnyomdai főügynökség: BAJA.

(Városi bérház.)